

Stora Jacksbo i Vångsta.

Från ett besök av Torpförskargruppen.

Det gamla Torpet, senare Hemmanet Stora Jacksbo, som omtalats redan på 1600-talet och även benämndes Jakobsbo vid den tiden.

Målaren Gunnar Jansson, även kallad "Jacksbo" av befolkningen i Dingtuna, ägde Stora Jacksbo, vilken gård hans fader, Karl Erik Jansson, flyttade in till år 1875. Gunnar föddes i Jacksbo år 1893. Han övertog senare den lilla gården, men blev snart nog ensam att sköta den.

Numera är den gamla fina trädgården alldeles igenväxt med högt gräs och hallonbuskar. Hela trädgården var inramad av en gammal stenmur, utom på västra sidan. Nu när man går omkring i trädgården och utanför stenvuren, finner man skräp och skrot överallt. Det är svårt att bedöma hur länge det legat men mycket tycks vara ditslängt så sent som i år. Gunnar Jansson har inte bott i Jacksbo på de sista 15-20 åren.

Vi undersökte sedan området utanför stenvuren, som dock fortsätter åt väster på mycket underligt sätt. Åt väster ligger en höjd och i västslutningen på denna går stenvuren, som också i samma linje har högre stenläggningar som liknar små husgrunder med ingångar ner mot västslutningen. Grunderna är fint upplagda. Det är mycket snårigt i slutningen, men längst ner går också en stenmur och där innanför upp mot "grundmurarna", finner vi en liten kulle med jord, grus och tegelskärvor, som att det varit en härd där. Några grundstenar finner vi dock inte.

Längre åt söder från denna plats går en liten ås i västlig riktning. I början på åsen har någon grävt på flera ställen och till största delen som är under gårdesnivån intill, löper ett par diken, dock inte för avrinning från gropen. De slutar där.

Längre uppe på åsen ligger en stor källargrop med fina stenar som väggar. Ändå längre bort åt väster finns en liknande grop, men med ingång från söder. Den första har tjänat som källare, men den andra kan ha varit en så kallad "Jordkula" för boende. En bit därifrån finner vi en liten övervuxen hög av jord, grus och tegel, men inga grundstenar.

Efter att sett dessa underliga formationer på området, får vi ytterligare undersöka dessa i vår.

24-10-1990

Henry Centerskog - Holger Eriksson
Gunnar Halén - Stig Rudberg